

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

«اللَّهُ» أَعْظَمُ اسْمٍ مِنْ أَسْمَاءِ اللَّهِ «عزوجل» وَهُوَ
الْإِسْمُ الَّذِي لَا يَنْبَغِي أَنْ يُسَمَّى بِهِ غَيْرُ اللَّهِ وَلَمْ
يَتَسَمَّ بِهِ مَخْلُوقٌ.

«الله» بزرگترین نام از نامهای خداوند عزوجل است و نامی که شایسته غیر خداوند نیست و هیچ مخلوقی بدان نامیده نشود.

(التوحید: ۵/۲۳۱)

پرسش: آیا غیرمجتهد، می تواند در احکام و مسائل شرعی نظر و فتوا بدهد؟

پاسخ: فتوا دادن و اظهار نظر کردن در مسائل شرعی، برای کسی که مجتهد نیست، حرام است.

(پرسشها و پاسخهای دانشجویی، احکام تقلید و بلوغ، پرسش ۴۴)

حدیث: قال الصادق عليه السلام:

أَكثِرُوا ذِكْرَ اللَّهِ مَا اسْتَطَعْتُمْ فِي كُلِّ سَاعَةٍ مِنْ
سَاعَاتِ اللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، فَإِنَّ اللَّهَ أَمَرَ بِكثْرَةِ الذِّكْرِ
لَهُ.

تا آنجا که می‌توانید در تمام لحظات و ساعات شب و روز خدا را بسیار یاد کنید؛ زیرا که خداوند به بسیار یاد کردن خود فرمان داده است.

(الكافي: جلد ۸، صفحه ۷)

پرسش: آیا تقلید از علمای کشورهای دیگر - که دسترسی به آنان امکان ندارد - جایز است؟

پاسخ: در تقلید از مجتهد جامع شرایط، لازم نیست
که کشور و محل سکونت او، با کشور و محل
سکونت مقلدش یکی باشد.

نکته! روشن است که اگر مرجع تقلید شخص در
کشوری سکونت کند که دسترسی به فتوای او نباشد
تقلید از او امکان ندارد.

(پرسشها و پاسخهای دانشجویی، احکام تقلید و بلوغ، پرسش ۴۳)

حدیث: قَالَ زَيْنُ الْعَابِدِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

ثَلَاثٌ مُنْجِيَاتٌ لِلْمُؤْمِنِ: كَفُّ لِسَانِهِ عَنِ النَّاسِ وَ
اغْتِيَابِهِمْ، وَإِشْغَالُهُ نَفْسَهُ بِمَا يَنْفَعُهُ لِأَخْرَجَتْهُ وَ
دُنْيَاهُ، وَ طَوْلُ الْبُكَاءِ عَلَى خَطِيئَتِهِ.

سه چیز نجات‌دهنده مؤمن است: دم فرو بستن از مردم و بدگویی از آنها، واداشتن خود به آنچه که برای آخرت و دنیایش او را سود دهد و گریستن بر گناهش.
(تحف العقول: ۲۹۰)

پرسش: اگر مجتهدی اعلم و مجتهد دیگر باتقواتر؛ ولی علمش کمتر باشد، آیا تقلید از عالم باتقواتر جایز است؟

پاسخ: خیر، باید از اعلم تقلید کند.
آیات عظام امام خمینی و خامنه‌ای: خیر، بنابر
احتیاط واجب باید از اعلم تقلید کند.
نکته: از شرایط مرجع تقلید، اعلم بودن است، نه
تقوای بیشتر؛ بنابراین وصف اعلمیت مقدم است.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام تقلید و بلوغ، پرسش ۴۰)

حدیث: قال رسول الله ﷺ:

الْوُضوءُ نِصْفُ الْإِيمَانِ.

وضو، نصف ایمان است.

(البحار: جلد ۸۰، صفحه ۲۳۸)

مسأله: اگر می‌داند چیزی به اعضای وضو چسبیده
ولو شک دارد که از رسیدن آب جلوگیری می‌کند یا
نه، باید آن را برطرف کند یا آب را به زیر آن برساند.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۲۹۰)

حدیث : قال الصادقُ العَلِیُّ (ع):

تَفَكَّرُ سَاعَةً خَيْرٌ مِنْ عِبَادَةِ سَنَةٍ «إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ
أُولُو الْأَلْبَابِ».

یک ساعت اندیشیدن بهتر از یک سال عبادت است:

«جز این نیست که خردمندان پند می گیرند.»

(البحار: جلد ۷۱، صفحه ۳۲۷)

مسأله: اگر بعد از وضو شک کند چیزی که مانع رسیدن آب است در اعضای وضو بوده یا نه (آقای تبریزی:.... چنانچه احتمال بدهد که در حال وضو ملتفت بوده است، وضوی او صحیح است.) (آقای صافی:.... و احتمال بدهد که در وقت وضو ملتفت

بوده و اگر مانعی بوده برطرف کرده وضویش صحیح است ولی اگر وقت وضو ملتفت نبوده احتیاط لازم آن است که دوباره وضو بگیرد.) وضو صحیح است. آیت‌الله مکارم: اگر بعد از فراغت وضو شک کند همه کارهای وضو را انجام داده یا نه، یا شرایط در آن جمع بوده یا نه، اعتنا نکند، اما اگر در حال وضو شک کند باید به جا آورد.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۲۹۸)

ميلاد حضرت مسیح علیہ السلام

حدیث: قَالَ الْمَسِيحُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

إِنَّ صِغَارَ الْخَطَايَا وَ مُحَقَّرَاتِهَا لَمِنْ مَكَائِدِ إِبْلِيسَ،
يُحَقِّرُهَا لَكُمْ، وَيُصَغِّرُهَا فِي أَعْيُنِكُمْ، فَتَجْمَعُ
فَتَكْثُرُ وَ تُحِيطُ بِكُمْ.

همانا گناهان کوچک و اندک از حيله‌های ابليس است؛ گناهان را برای شما اندک می‌نمایاند و در نگاهتان کوچک نشان می‌دهد تا گرد هم آیند و بسیار شوند و شما را در برگیرند.

(تحف العقول: ۹۳۶)

پرسش: اگر بعد از وضو، در اعضا مانعی ببینیم، چه کنیم؟

پاسخ: اگر ندانید موقع وضو بوده یا بعد پیدا شده، وضویتان صحیح است؛ ولی اگر در وقت وضو، به مانع توجه نداشته‌اید، بنا بر احتیاط واجب، دوباره وضو بگیرید.

آیات عظام مکارم و وحید: اگر ندانید موقع وضو بوده یا بعد پیدا شده، وضویتان صحیح است؛ ولی اگر در هنگام وضو به آن توجه نداشته‌اید، باید دوباره وضو بگیرید.

آیت‌الله سیستانی: اگر ندانید موقع وضو بوده یا بعد پیدا شده، وضویتان صحیح است؛ ولی اگر در وقت وضو، به مانع توجه نداشته‌اید، بنا بر احتیاط مستحب، دوباره وضو بگیرید.

(رساله‌دانشجویی، احکام وضو، پرسش ۳۰)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

إِعْجَابُ الْمَرْءِ بِنَفْسِهِ دَلِيلٌ عَلَى ضَعْفِ عَقْلِهِ.

خودپسندی آدمی، نشانگر سستی خرد اوست.

(میزان الحکمة: ۴۴۲۳)

پرسش: اگر چرکی زیر ناخن باشد که مانع رسیدن آب می‌شود، آیا وضو صحیح است؟

پاسخ: اگر چرک ظاهر نباشد، وضو صحیح است.

(رساله دانشجویی، احکام وضو، پرسش ۳۲)

ورود کاروان اهل بیت امام حسین علیه السلام به شام

حدیث: قال الرضا علیه السلام:

مَنْ ذَكَرَ بِمُصَابِنَا فَبِكِي أَوْ أَبْكِي لَمْ تَبْكِ
عَيْنُهُ يَوْمَ تَبْكِي الْعِيُونَ.

کسی که مصیبت‌های ما برایش بیان شود و بگرید
یا بگریاند، روز قیامت که همه چشمها گریان است
چشم او گریان نخواهد بود.

(أمالی مفید: ۲۲)

پرسش: آیا رنگ خودکار مانع از صحت وضو است؟

پاسخ: اگر جرم داشته باشد، مانع است و باید برای
وضو برطرف شود.

نکته: آیت‌الله مکارم در مورد جوهر خودکار به این نتیجه رسیده‌اند که جرم ضعیفی دارد و مانع از رسیدن آب به پوست نیست.

(رساله دانشجویی، احکام وضو، پرسش ۳۳)

حدیث: قال رسولُ الله ﷺ:

أوثقُ عُرَى الإيمانِ: الوَلَايَةُ في الله، والحُبُّ في
الله، والبُغْضُ في الله.

محکمترین حلقه‌های ایمان، خدا را ولیّ خود گرفتن،
دوست داشتن و کینه داشتن به خاطر خداست.

(میزان الحکمة: ۶۲۱)

پرسش: آیا مالیدن کِرم به دست و صورت مانع
وضو می‌شود؟

پاسخ: اگر به حدی باشد که مانع رسیدن آب به
پوست نباشد، اشکال ندارد.

(رسالة‌دانشجویی، احکام وضو، پرسش ۳۴)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

مِنَ السَّعَادَةِ، التَّوْفِيقُ لِصَالِحِ الْأَعْمَالِ.

توفیق داشتن برای انجام کارهای نیک از خوشبختی است.

(غررالحکم: ۹۲۹۶)

مسأله: در غسل جایی را که شک دارد از ظاهر بدن است یا از باطن آن، (آقای تبریزی... چنانچه قبلاً از ظاهر بوده باید بشوید و آلاً واجب نیست). شستن آن لازم نیست، ولی احتیاط در شستن است. (این مسأله در رساله آقای مکارم ذکر نشده است).

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۳۷۵)

حدیث: **قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:**

مَنْ حَسُنَتْ نِيَّتُهُ زِيدَ فِي عُمَرِهِ.

هر که خوش نیت باشد، عمرش زیاد شود.

(البحار: جلد ۶۹، صفحه ۴۰۸)

مسأله: هنگام غسل چیزی را که مانع رسیدن آب به بدن است، باید برطرف کند، (از این قسمت تا آخر مسأله در رساله آقای بهجت ذکر نشده است.) و اگر پیش از آن که یقین کند برطرف شده غسل نماید، غسل او باطل است. (این مسأله در رساله آقای مکارم ذکر نشده است.)

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۳۷۷)

میلااد امام محمد باقر علیه السلام، درگذشت میرزا محمد علی
شاه آبادی، روز سوادآموزی

حدیث: قال الباقر علیه السلام:

إِنَّ قَلْبًا لَيْسَ فِيهِ شَيْءٌ مِنَ الْعِلْمِ كَالْبَيْتِ الْخَرَابِ
الَّذِي لَا عَامِرَ لَهُ.

دلی که در آن چیزی از دانش نباشد، مانند خانه
ویرانه‌ای است که آبادکننده‌ای ندارد.

(أمالی طوسی: ۱۱۶۵/۵۴۳)

پرسش: آیا در غسل شستن موهای بلند بدن واجب
است؟

پاسخ: خیر، شستن موهای بلند واجب نیست.

آیات عظام امام خمینی، مکارم و نوری: بنابر احتیاط
واجب شستن موهای بلند هم واجب است.

نکته: اگر رساندن آب به پوست بدون شستن آنها
ممکن نباشد، باید موهای بلند را بشوید که آب به
بدن برسد.

(رساله‌دانشجویی، احکام غسل، پرسش ۵۹)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

إِذَا زَادَ عِلْمَ الرَّجُلِ زَادَ أَدْبُهُ وَتَضَاعَفَتْ خَشِيَّتُهُ
لِرَبِّهِ.

هرگاه دانش و معرفت آدمی افزون شود ادبش
افزون شود و ترس او از پروردگارش دوچندان گردد.

(شرح غررالحکم: ۱۹۳/۳)

پرسش: اگر بعد از اتمام غسل، در صحت غسل
شک کنیم، تکلیف چیست؟

پاسخ: غسل صحیح است.

(رساله دانشجویی، احکام غسل، پرسش ۶۱)

حدیث: قال الحسينُ عليه السلام:

القنوعُ راحةُ الأبدانِ.

قناعت، آسایش تن است.

(البحار: جلد ۷۸، صفحه ۱۲۸)

مسأله: چیزهایی که وضو را باطل می کند، تیمم بدل از وضو را هم باطل می کند، و چیزهایی که غسل را باطل می نماید، تیمم بدل از غسل را هم باطل می نماید. (این مسأله در رساله آقای بهجت ذکر نشده است.)

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۷۲۰)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

أصل صلاح القلب اشتغاله بذكر الله.

ریشه صلاح و پاکی دل، پرداختن آن به ذکر خداست.

(غررالحکم: ۳۰۸۳)

مسأله: کسی که نمی‌تواند غسل کند، اگر چند غسل بر او واجب باشد، (آقای صافی: ... می‌تواند به قصد بدل از همه، یک تیمم کند و بهتر آن است که بدل از هر غسلی یک تیمم بنماید. ولی اگر بدل از غسل جنابت تیمم کرد، دیگر بدل از سایر اغسال تیمم نکند مگر رجاءً.) احتیاط مستحب آن است که بدل هر یک از آنها یک تیمم نماید.

آیت‌الله مکارم: هرگاه چند غسل بر انسان واجب شود و نتواند غسل کند یک تیمم به قصد همه آنها کافی است. (این مسأله در رساله آقای بهجت ذکر نشده است.)

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۷۲۱)

روز بصیرت و میثاق امت با ولایت،

شهادت حضرت رقیه رضی الله عنها

حدیث : قال امیر المؤمنین علیه السلام:

فَإِنَّمَا الْبَصِيرُ مَنْ سَمِعَ فَتَفَكَّرَ، وَنَظَرَ فَأَبْصَرَ، وَ
انْتَفَعَ بِالْعِبَرِ، ثُمَّ سَلَكَ جَدَدًا وَاحِشًا يَتَجَنَّبُ فِيهِ
الصَّرْعَةَ فِي الْمَهَاوِي.

با بصیرت کسی است که بشنود و بیندیشد، نگاه کند
و ببیند، از عبرتها بهره گیرد، آن گاه راههای روشنی
را ببیند و بدین ترتیب از افتادن در پرتگاهها دوری
کند.

(شرح نهج البلاغة لابن أبي الحديد: ۱۵۸/۹)

پرسش: آیا فرقی بین تیمم بدل از وضو و غسل
هست؟

پاسخ: خیر، تفاوتی بین آن دو نیست.

(رسالة دانشجویی، احکام تیمم، پرسش ۹۱)

حدیث: قال الباقرُ عليه السلام:

الصَّلَاةُ تَثْبِيْتُ لِلْإِخْلَاصِ وَتَنْزِيَهُ عَنِ الْكِبْرِ

نماز تثبیت کننده اخلاص و دور کننده تکبر است.

(أمالی طوسی: ۵۸۲/۲۹۶)

مسأله: مرد (آقای سیستانی: ... بنابر احتیاط...) باید در نماز صبح و مغرب و عشا مواظب باشد که تمام کلمات حمد و سوره حتی حرف آخر آنها را بلند بخواند. (این مسأله در رساله آقایان بهجت و مکارم ذکر نشده است.)

(توضیح المسائل مراجع: مسأله ۹۹۳)

حدیث: قال رسولُ الله ﷺ:

إِنَّ أَفْضَلَ النَّاسِ عَبْدًا مَن تَوَاضَعَ عَن رِفْعَةٍ.

برترین مردم در بندگی (خدا) کسی است که در عین بزرگی، فروتنی کند.

(البحار: جلد ۷۷، صفحه ۱۷۹)

مسأله: زن می‌تواند حمد و سوره نماز صبح و مغرب و عشا را بلند یا آهسته بخواند، ولی اگر نامحرم صدایش را بشنود (آقای سیستانی: ... و موردی باشد که شنوندن صدا به نامحرم حرام است باید آهسته بخواند، و اگر عمداً بلند بخواند بنا بر احتیاط نمازش باطل است.) بنا بر احتیاط واجب باید آهسته بخواند. (این مسأله در رساله آقای مکارم ذکر نشده است.)

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۹۹۴)

ولادت حضرت امام موسی کاظم علیه السلام، رحلت آیت الله
سیدشهاب الدین مرعشی نجفی

حدیث: قال الكاظم علیه السلام:

مَا قَسَمَ بَيْنَ الْعِبَادِ أَفْضَلُ مِنَ الْعَقْلِ، نَوْمُ الْعَاقِلِ
أَفْضَلُ مِنْ سَهَرِ الْجَاهِلِ.

چیزی برتر از خرد میان بندگان تقسیم نشده است و
خواب خردمند برتر از شب زنده داری نادان است.

(تحف العقول: ۷۲۲)

مسأله: کسی که نمی‌تواند تسبیحات را یاد بگیرد یا
درست بخواند، باید در رکعت سوم و چهارم حمد
بخواند. (این مسأله در رساله آقای مکارم ذکر نشده
است.)

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۰۰۹)

حدیث: قال الباقرُ العظیمُ:

لا شَرَفَ كَبَعْدِ الهِمَّةِ.

هیچ شرافت و افتخاری چون بلند همّتی نیست.

(البحار: جلد ۷۸، صفحه ۱۶۵)

مسأله: کسی که عادت دارد در رکعت سوم و چهارم نماز تسبیحات بخواند (آقایان سیستانی و تبریزی:...) اگر از عادت خود غفلت نماید و به قصد اداء وظیفه مشغول خواندن حمد شود، کفایت می‌کند و لازم نیست دوباره حمد یا تسبیحات را بخواند.) (آقای صافی:...) اگر با غفلت از عادت خود به قصد ادای وظیفه، حمد بخواند کفایت می‌کند.) اگر بدون قصد

مشغول خواندن حمد شود (آقای فاضل: ... اقوی آن
است که آنرا...) باید آنرا رها کند و دوباره حمد یا
تسبیحات را بخواند. (این مسأله در رساله آقای
مکارم ذکر نشده است.)

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۰۱۳)

وفات سلمان فارسی،
رحلت آیت الله سید ابوالقاسم خویی

حدیث: قیلَ لِعَلِيِّ عليه السلام:

حَدَّثَنَا عَنْ سَلْمَانَ الْفَارِسِيِّ، فَقَالَ: أَدْرَكَ الْعِلْمَ
الْأَوَّلَ وَالْآخِرَ، وَهُوَ بِحَرْجٍ لَا يُنْزَحُ، وَهُوَ مِنَّا أَهْلَ
الْبَيْتِ.

به علی عليه السلام عرض شد: از سلمان فارسی برای ما
بگو. حضرت فرمود: دانش پیشین و پسین را
دریافت، او دریایی بود تمام نشدنی. او از ما اهل بیت
به شمار می آید.

(أمالی صدوق: ۲۴۳)

مسأله: مستحب است در تمام نمازها در رکعت اول،
سوره انا انزلناه و در رکعت دوم، سوره قل هو الله را
بخواند.

آیت الله مکارم: شایسته است در نمازها در رکعت اول
سوره انا انزلناه و در رکعت دوم سوره قل هو الله احد
را بخواند.

(این مسأله در رساله آقای بهجت ذکر نشده است.)

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۰۱۸)

حدیث: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

لَا يَكُونُ الرَّجُلُ مِنْكُمْ فَقِيهًا حَتَّى يَعْرِفَ مَعَارِيضَ
كَلَامِنَا.

هیچ فردی از شما فقیه نباشد، مگر آنگاه که
تعریضات کلام ما را بفهمد.

(معانی الأخبار: ۳/۲)

مسأله: سوره‌ای را که در رکعت اول خوانده مکروه
است در رکعت دوم بخواند ولی اگر سوره قل هو الله
احد را در هر دو رکعت بخواند مکروه نیست.

آیت الله مکارم: هیچ سوره‌ای را در هر دو رکعت تکرار
نکند، مگر سوره قل هو الله احد.

(این مسأله در رساله آقای بهجت ذکر نشده است.)

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۰۲۱)

شهادت عمّار یاسر

حدیث: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

يَا عَمَّارُ، إِنَّكَ سَتُقَاتِلُ مَعَ عَلِيٍّ صِنْفَيْنِ: النَّاكِثِينَ
وَالْقَاسِطِينَ، ثُمَّ تَقْتُلُ الْفِئَةَ الْبَاغِيَةَ.

ای عمّار، تو به همراه علی با دو گروه خواهی جنگید:
بیعت‌شکنان و ستمگران، و سپس گروه سرکشی تو
را خواهند کشت.

(البحار: جلد ۳۳، صفحه ۱۸)

پرسش: آیا می‌توان به عمد تسیب‌ها را کمر
یا بیشتر از سه بار خواند؟

پاسخ: ذکر تسییحات اربعه یک مرتبه کافی است؛ ولی بهتر است سه بار بگوید و خواندن آن بیش از سه مرتبه به قصد ذکر، اشکال ندارد. آیت‌الله فاضل: احتیاط واجب آن است که تسییحات اربعه را سه بار بگوید.

(رساله‌دانشجویی، احکام نماز، پرسش ۱۲۵)

حدیث: قال الجواد علیه السلام:

مَنْ اسْتَحْسَنَ قَبِيحاً كَانَ شَرِيكاً فِيهِ.

هر کس کار زشتی را نیک شمارد، در آن کار شریک باشد.
(کشف الغمّه: ۱۳۹/۳)

پرسش: اگر در حال خواندن «حمد» و سوره، به انسان تنه بزنند و او بی اختیار قدری حرکت کند، نمازش چه حکمی دارد؟

پاسخ: اگر از حال نمازگزار خارج نشود، نمازش باطل نیست و ذکری را که در حال حرکت گفته است - بنا بر احتیاط واجب - دوباره در حال آرامش بدن تکرار کند.

نکته: تکرار ذکر به نظر آیت‌الله سیستانی، تبریزی و وحید، بنا بر احتیاط مستحب است.

(رساله‌دانشجویی، احکام نماز، پرسش ۱۲۹)

حدیث: قَالَ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا اللَّهَ فِي نِعَمِ اللَّهِ عَلَيْكُمْ فَلَا تُنْفِرُوهَا عَنْكُمْ بِمَعَاصِيهِ.

ای مردم تقوا را درباره نعمتهای الهی رعایت کنید و نعمتها را با گناه و معصیت از خود مرانید.

(عیون اخبار الرضا: جلد ۲، صفحه ۱۶۹)

پرسش: خمس سرمایه (مثل زمین، مغازه، ماشین و...) را داده‌ام؛ پس از چند سال، قیمت آن افزایش پیدا کرده است. آیا به قیمت افزوده، خمس تعلق می‌گیرد؟

پاسخ: آری، خمس دارد.

نکته: پاسخ یاد شده در جایی است که فروش آن ممکن و پول آن قابل دریافت باشد.

(پرسشها و پاسخهای دانشجویی، احکام خمس، پرسش ۴۳)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

أشكرُ الناسِ أقنعَهُمْ، وأكفرُهُمْ لِلنَّعْمِ أَجشَعُهُمْ.

شاكرترین مردم، قانع‌ترین آنهاست و ناسپاس‌ترین آنها نسبت به نعمتها، آزمندترین آنان است.

(میزان الحکمة: ۳۳۴۲)

پرسش: اگر شریک من، خمس سهم و سرمایه خود را ندهد، تکلیفم چیست؟

پاسخ: هیچ‌کدام نمی‌توانید در آن تصرف کنید و ادامه شرکت با او جایز نیست؛ مگر آنکه از حاکم شرع اجازه بگیرید.

آیات عظام تبریزی و سیستانی: اگر شما خمس
سه‌م و درآمد خود را بدهید، می‌توانید در سرمایه
مشترک تصرف کنید.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام خمس، پرسش ۴۵)

حدیث: قال رسولُ الله ﷺ:

كُلُّ بَنِي آدَمَ خَطَّاءٌ، وَخَيْرُ الْخَطَّائِينَ التَّوَّابُونَ.
همه آدمیان خطا می‌کنند و بهترین خطاکاران
توبه‌گرانند.

(میزان‌الحکمة: ۹۷۷)

پرسش: آیا به پولی که جهت گرفتن وام مسکن، در
بانک گذاشته می‌شود و چندین سال از آن می‌گذرد،
خمس تعلق می‌گیرد؟

پاسخ: آیات عظام امام خمینی، تبریزی، خامنه‌ای،
سیستانی، مکارم و وحید: آری، خمس دارد.
آیات عظام بهجت، فاضل و نوری: اگر برای تهیه
خانه موردنیاز، راهی جز این ندارد، به پول پس‌انداز
شده خمس تعلق نمی‌گیرد.

آیت‌الله صافی: اگر خانه مسکونی در حال حاضر موردنیاز او و در شأن او باشد و راهی جز طریق مذکور ندارد، به آن خمس تعلق نمی‌گیرد.

نکته: مراجعی که معتقدند پول مزبور خمس ندارد، فرموده‌اند: چنانچه در آینده، صرف خرید منزل نشود، خمس آن را باید بدهد.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام خمس، پرسش ۶۴)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

بُكَاءُ الْعُيُونِ وَخَشْيَةُ الْقُلُوبِ مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ
تَعَالَى ذِكْرُهُ، فَإِذَا وَجَدْتُمُوهَا فَاعْتَمُوا الدُّعَاءَ.

گریه چشمها و ترس دلها نشانه رحمت خدای بلند
نام است، هرگاه این دو را در خود یافتید دعا کردن
را غنیمت شمیرید.

(مکارم الأخلاق: ۹۶/۲)

پرسش: اگر از روی قناعت (مقداری از درآمد خود
را) پس انداز کنیم، آیا به آن خمس تعلق می‌گیرد؟
پاسخ: آری، چنانچه سال خمسی از آن بگذرد،
خمس دارد.

(پرسشها و پاسخهای دانشجویی، احکام خمس، پرسش ۶۷)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

لَوْ قَدِ قَامَ قَائِمُنَا لَأَنْزَلَتِ السَّمَاءُ قَطْرَهَا، وَلَا أُخْرِجَتِ
الْأَرْضُ نَبَاتَهَا، وَلَذَهَبَتِ الشُّحْنَاءُ مِنْ قُلُوبِ الْعِبَادِ
وَاصْطَلَحَتِ السَّبَاعُ وَالْبَهَائِمُ...

اگر قائم ما قیام کند، آسمان قطرات خود را فرو
فرستد، و زمین گیاهان خود را بیرون دهد و کینه‌ها
از سینه‌ها بیرون رود (و مردمان با برادری و دوستی
با هم زندگی کنند) و ددان و چهارپایان در صلح و
صفا باشند...

(البحار: جلد ۵۲، صفحه ۳۱۶)

پرسش: برای رهن خانه چه کنیم تا دچار ربا نشویم؟

پاسخ: راه صحیح آن است که از اول به عنوان اجاره قرارداد بسته شود، به طوری که مالک، خانه خود را تا مدت مشخص به مبلغ معینی، به مستأجر اجاره دهد و شرط کند که مستأجر مبلغی را به او قرض دهد. اما اگر اول به عنوان قرض، پول را به صاحبخانه دهد - به شرط آنکه خانه را به کمتر از قیمت اجاره دهد - ربا و حرام است.

آیت الله سیستانی: اجاره به شرط قرض، بنا بر احتیاط واجب جایز نیست.

(رساله دانشجویی، احکام منزل، پرسش ۵۶۹)

حدیث: قال الصادقُ العَلِیُّ:.

لَكَ أَنْ تَنْظُرَ الْحَزْمَ وَتَأْخُذَ الْحَائِطَةَ لِدِينِكَ.

در دین خود دوراندیش و محتاط باش.

(البحار: جلد ۲، صفحه ۲۵۹)

مسأله: مالی را که اجاره می‌دهند باید معین باشد، پس اگر بگویند یکی از خانه‌های خود را اجاره دادم درست نیست. (این مسأله در رساله آقای مکارم ذکر نشده است.)

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۲۱۸۳)

حدیث: قَالَ رَسُولُ اللَّهِ ﷺ:

إِنَّ أَحَبَّكُمْ إِلَيَّ وَأَقْرَبَكُمْ مِنِّي يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَجْلِسًا
أَحْسَنُكُمْ خُلُقًا وَأَشَدُّكُمْ تَوَاضُعًا.

محبوبترین شما نزد من و نزدیکترینتان به من در
روز قیامت، خوشخوترین و متواضعترین شماست.
(البحار: جلد ۷۱، صفحه ۳۸۵)

مسأله: استفاده‌ای که مال را برای آن اجاره می‌دهند
چند شرط دارد:

۱) حلال باشد، لذا اگر مثلاً مغازه را برای فروختن
شراب یا هر شیء حرامی اجاره دهد باطل است.

۲) پول دادن به آن استفاده، در نظر مردم بیهوده نباشد.

۳) اگر از آن شیء چند جور استفاده می‌شود استفاده موردنظر را معین کنند.

۴) مدت استفاده را مشخص کنند.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۲۱۸۶)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

حُسْنُ الظَّنِّ يُخَفِّفُ الِهْمَّ، وَيُنْجِي مِنَ تَقَلُّدِ الْإِثْمِ.
خوش بینی اندوه را می‌کاهد و از افتادن در بند گناه،
می‌رهاند.

(غررالحکم: ۴۸۲۳)

مسأله: مستأجر و کسی که چیزی را اجاره داده، با رضایت یکدیگر می‌توانند معامله را به هم بزنند و نیز اگر در اجاره شرط کنند که هر دو یا یکی از آنان حق به هم زدن معامله را داشته باشند، می‌توانند مطابق قرارداد، اجاره را به هم بزنند.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۲۲۰۶)

حدیث: قَالَ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ:

عَجِبْتُ لِمَنِ اخْتَبَرَ الدُّنْيَا وَتَقَلَّبَهَا كَيْفَ يَطْمَئِنُّ إِلَيْهَا.

در شگفتم چگونه کسی که دنیا را آزموده و تغییرات آن را به چشم خود دیده باز دل به دنیا می‌بندد.

(البحار: جلد ۷۵، صفحه ۴۵۰)

مسأله: اگر اجاره دهنده یا مستأجر بمیرد (آقای بهجت: ... بنابر اظهر...) اجاره باطل نمی‌شود.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۲۲۱۴)

قیام خونین مردم قم

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

اللَّهُ اللهُ فِي الْجِهَادِ بِأَمْوَالِكُمْ وَأَنْفُسِكُمْ وَالسِّتِّكُمْ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.

خدا را، خدا را، در جهاد کردن با مالها و جانها و زبانهایتان در راه خدا.

(نهج البلاغه: الكتاب ۴۷)

پرسش: حکم مالی که پیدا می‌شود و ارزش آن بسیار کم است، چیست؟

پاسخ: اگر ارزش آن کمتر از یک درهم (۱۲/۶) نخود نقره سکه‌دار) باشد و نشانه‌ای ندارد که به

واسطه آن صاحبش معلوم شود مانند (اسکناس پول) می‌تواند برای خودش بردارد. آیات عظام تبریزی و سیستانی: اگر نشانه‌ای ندارد که به واسطه آن صاحبش معلوم شود مانند (اسکناس پول) می‌تواند برای خودش بردارد؛ خواه قیمت آن کمتر از یک درهم (۱۲/۶) نخود نقره سکه‌دار) باشد یا نباشد.

(رساله‌دانشجویی، احکام مالی، پرسش ۵۸۸)

حدیث: قال العسکریُّ علیه السلام:

أقلُّ النَّاسِ راحةً الحَقُودُ.

کم آسایش‌ترین مردم، انسان کینه‌توز است.

(تحف العقول: ۴۸۸)

پرسش: اگر مالی پیدا شود و ارزش آن زیاد باشد
تکلیف چیست؟

پاسخ: اگر ارزش آن به اندازه یک درهم (۱۲/۶)
نخود نقره سکه‌دار) یا بیش‌تر باشد و نشانه‌ای دارد
که به واسطه آن صاحبش معلوم شود، باید آن را تا
یک سال در محل اجتماع (مثلاً از طریق نوشتن و
نصب) اعلام کند.

(رساله دانشجویی، احکام مالی، پرسش ۵۸۹)

شهادت میرزا تقی خان امیرکبیر

حدیث: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

أَفْضَلُ الْمُلُوكِ مَنْ أُعْطِيَ ثَلَاثَ خِصَالٍ: الرَّأْفَةَ،
وَالْجُودَ، وَالْعَدْلَ.

برترین شهریاران کسی است که سه خصلت داشته
باشد: مهربانی، بخشنده‌گی و دادگری.

(تحف العقول: ۳۱۹)

پرسش: مالی که پیدا شده و باید تا یک سال اعلام
شود، چنانچه با گذشت یک یا دو هفته از پیدا شدن
صاحبش مایوس شویم آیا می‌توانیم آن را از طرف
صاحبش صدقه بدهیم یا اینکه باید تا یک سال
اعلام شود؟

پاسخ: اگر از پیدا شدن صاحبش مأیوس باشید،
می‌توانید آنرا از طرف او به فقیر صدقه بدهید و
اعلام یک سال واجب نیست.

(رساله‌دانشجویی، احکام مالی، پرسش ۵۹۰)

حدیث: قال الباقرُ العَلِیُّ:

ثلاثٌ لم یَجْعَلِ اللهُ عزوجل لأحدٍ فیهنَّ رُحْصَةً:
أداءُ الأمانةِ إلى البرِّ والفاجرِ، والوفاءُ بالعهدِ للبرِّ
والفاجرِ، وبرُّ الوالدینِ برِّینِ کانا أو فاجرینِ.

سه چیز است که خداوند عزوجل دست هیچ کس را در آنها باز نگذاشته است: برگرداندن امانت به نیکوکار و بدکار، وفا کردن به عهد و پیمان با نیکوکار و بدکار، و نیکی کردن به پدر و مادر، نیکوکار باشند یا بدکار.

(الكافی: جلد ۲، صفحه ۱۶۲)

پرسش: مبلغ بیست‌هزار تومان پیدا کردم، آیا می‌توانم آن را برای خود بردارم، یا اینکه باید از طرف صاحبش صدقه بدهم؟

پاسخ: اگر نشانه‌ای ندارد که به واسطه آن، صاحبش معلوم شود، بنا بر احتیاط واجب باید از طرف صاحبش به فقیر صدقه بدهید.

آیات عظام تبریزی و سیستانی: اگر نشانه‌ای ندارد که به واسطه آن صاحبش معلوم شود، می‌تواند برای خودش بردارد.

(رساله‌دانشجویی، احکام مالی، پرسش ۵۹۱)

حدیث: قال رسولُ الله ﷺ:

اعْمَلْ لِدُنْيَاكَ كَأَنَّكَ تَعِيشُ أَبَدًا، وَاَعْمَلْ
لِآخِرَتِكَ كَأَنَّكَ تَمُوتُ غَدًا.

برای دنیای خود چنان کار کن که گویی جاودانه
زندگی می‌کنی و برای آخرت چنان کار کن که
گویی فردا خواهی مرد.

(میزان الحکمة: ۴۰)

مسأله: طلاق زنی را که به شوهرش مایل نیست
(آقای سیستانی: ... و از او کراهت دارد و مهر یا مال
دیگر خود را به او می‌بخشد که طلاقش دهد، طلاق
خلع گویند، در طلاق خلع معتبر است که کراهت زن

از شوهرش به حدی باشد که او را به مراعات نمودن حقوق زناشویی تهدید نماید.) (آقای مکارم: ... و بیم آن می‌رود که ادامه همسری آنها باعث گناه شود می‌تواند مهر یا مال دیگری را به او ببخشد که طلاقش دهد، این را طلاق خلع گویند.) و مهر یا مال دیگر خود را به او می‌بخشد که طلاقش دهد طلاق خلع گویند.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۲۵۲۷)

حدیث: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

مَا مِنْ شَيْءٍ مِمَّا أَحَلَّهُ اللَّهُ (عزوجل) أَبْغَضَ إِلَيْهِ
مِنَ الطَّلَاقِ، وَإِنَّ اللَّهَ يُبْغِضُ الْمِطْلَاقَ الدَّوَّاقَ.

از چیزهایی که خداوند (عزوجل) حلال فرموده هیچ
چیز نزد او منفورتر از طلاق نیست. خداوند مردی را
که زیاد زن طلاق می‌دهد و هر زمانی زنی را تجربه
می‌کند دشمن دارد.

(میزان الحکمة: ۳۸۰۶)

مسأله: اگر زن و شوهر یکدیگر را نخواهند (آقای
سیستانی: ... و از هم کراهت داشته باشند...) و زن
(آقایان فاضل و مکارم: ... مهر خود یا مال دیگری را
به مرد...) مالی به مرد بدهد که او را طلاق دهد آن
طلاق را مبارات گویند.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۲۵۳۰)

حدیث: قال رسول الله ﷺ:

أَفْضَلُ النَّاسِ رَجُلٌ يُعْطَى جُهْدَهُ.

برترین مردم، کسی است که آنچه در توان دارد عطا می‌کند.

(میزان الحکمة: ۳۵۳۸)

پرسش: اگر زن مهریه خود را از شوهر مطالبه کند و شوهر حق او را ندهد، آیا می‌تواند از دادگاه تقاضای طلاق کند و دادگاه هم حکم طلاق را صادر کند، در حالی که شوهر نفقه زن را می‌پردازد؟ پاسخ: خیر، پرداخته نشدن مهر از طرف شوهر، باعث ثبوت حق طلاق برای زن نمی‌شود.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام ازدواج، پرسش ۲۴۲)

حدیث: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

لَا تَدَعِ قِيَامَ اللَّيْلِ، فَإِنَّ الْمَعْبُودَ مَنْ غَبِنَ قِيَامَ اللَّيْلِ.
شب‌زنده‌داری را فرو مگذار، زیرا بازنده کسی است
که شب‌زنده‌داری را ببازد.

(معانی الأخبار: ۱/۳۴۲)

پرسش: اگر شوهر از شرطی که در ضمن عقد
نموده، تخلف کند، آیا زن می‌تواند به استناد تخلف
از شرط تقاضای طلاق کند؟

پاسخ: اگر مرد از شرط ضمن عقد تخلف نماید،
گناه کرده است؛ ولی زن حق طلاق ندارد، (مگر
آنکه مرد در صورت تخلف از شرط، حق وکالت
طلاق را به زن داده باشد).

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام ازدواج، پرسش ۲۵۱)

حدیث: قال رسول الله ﷺ:

إِنَّ لِلْحُسَيْنِ عَلَيْهِ السَّلَامُ فِي بَوَاطِنِ الْمُؤْمِنِينَ مَعْرِفَةً مَكْتُومَةً.

همانا در نهان مردم با ایمان معرفت و شناختی نسبت به امام حسین عليه السلام نهفته است.

(البحار: جلد ۴۳، صفحه ۲۷۱)

پرسش: آیا زن می تواند هنگام عقد شرط کند که اگر شوهرش معتاد شود یا خرجی او را ندهد یا مواردی از این قبیل پیش بیاید، اختیار طلاق با او باشد؟

پاسخ: خیر، چنین شرطی باطل است؛ ولی می تواند شرط کند که اگر موارد یاد شده برای مرد اتفاق بیفتد زن از طرف شوهر برای طلاق خود وکیل باشد.

(پرسشها و پاسخهای دانشجویی، احکام ازدواج، پرسش ۲۵۲)

اربعین حسینی و روز زیارتی مخصوص حضرت

سیدالشهدا علیه السلام

حدیث: قال الصادق علیه السلام:

فإذا انقلبت من عند قبر الحسين علیه السلام ناداك منادٍ لو

سمعت مقاتله لأقمت عمرک عند قبر الحسين علیه السلام.

هنگامی که از نزد قبر مطهر حضرت اباعبدالله

الحسین علیه السلام برگشتی، منادی تو را می خواند که اگر

صدا و گفتارش را می شنیدی، تمام عمر خود را

حاضر بودی نزد قبر مطهر صرف و طی نمایی.

(کامل الزیارات)

مسأله: برای سفر زیارت حضرت سیدالشهدا علیه السلام

مستحب است انسان غسل کند.

آیات عظام سیستانی و مکارم: غسل برای زیارت
معصومین علیهم السلام به قصد رجا (آقای مکارم: ... به امید
ثواب مستحب است.) باشد.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۶۴۵)

حدیث: قَالَ الرَّضَا عَلَيْهِ السَّلَامُ:

الْقُرْآنُ كَلَامُ اللَّهِ لَا تَجَاوِزُهُ وَلَا تَطْلُبُوا الْهُدَى فِي غَيْرِهِ فَتَضِلُّوا.

قرآن سخن خدا است از مرز آن مگذرید و هدایت و سعادت را در غیر آن نجوید که گمراه خواهید شد.
(روضه الواعظین: جلد ۱، صفحه ۳۸)

مسأله: برای سجده بهتر از هر چیز تربت حضرت سیدالشهدا علیه السلام می باشد.

آیت الله مکارم: بهتر از هر چیز برای سجده خاک مخصوصاً تربت حضرت سیدالشهدا علیه السلام است که یادآور خونهای شهیدان می باشد.

(توضیح المسائل مراجع، مسأله ۱۰۸۳)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

أَشَدُّ الذُّنُوبِ مَا اسْتَحَفَّ بِهِ صَاحِبُهُ.

بدترین گناه آن است که گناه کار آن را سبک شمارد.

(البحار: جلد ۷۳، صفحه ۳۶۴)

پرسش: آیا در مشاهده فیلم‌های شهوت‌انگیز، بین فرد متأهل و مجرد تفاوتی وجود دارد؟

پاسخ: نگاه به فیلم‌های محرک و شهوت‌انگیز، جایز نیست و بین مجرد و متأهل تفاوتی وجود ندارد.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام نگاه و پوشش، پرسش ۶۳)

حدیث: قال رسولُ الله ﷺ:

إِنَّمَا سُمِّيَ الْهَوَى لَأَنَّهُ يَهْوِي بِصَاحِبِهِ.

هوا (و هوس) را بدان سبب هوا نامیده‌اند که صاحب خود را فرو می‌افکند.

(میزان الحکمة: ۶۴۱۴)

پرسش: اگر با مشاهده فیلم‌های شهوت‌انگیز، مقداری از شهوت انسان فروکش کند و در جلوگیری از ارتکاب حرام مؤثر باشد، چه حکمی دارد؟ آیا مشاهده آن به این منظور جایز است؟

پاسخ: نگاه به این فیلم‌های شهوت‌برانگیز، جایز نیست و توجیه یاد شده مجوز ارتکاب حرام دیگر نمی‌شود.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام نگاه و پوشش، پرسش ۶۵)

فرار شاه معدوم

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

مَنْ جَارَ أَهْلَكَ جَوْرُهُ.

هر که ستم کند، ستمش او را به هلاکت کشاند.

(غررالحکم: ۷۸۳۵)

پرسش: در حین کار با شبکه اینترنت گاهی در کنار برخی از مقالات، عکسهای مبتذل دیده می‌شود که ناگزیر از دیدن آنها هستیم، راهنمایی شما چیست؟

پاسخ: آیات عظام امام خمینی، تبریزی، خامنه‌ای، سیستانی، فاضل و وحید: اگر به طور اتفاقی چشمتان به آن بیفتد اشکال ندارد. ولی نگاه به آن با

قصد لذت حرام است و بنابر احتیاط واجب، بدون قصد لذت و ترس افتادن به گناه، جایز نیست. آیات عظام بهجت، صافی، مکارم و نوری: اگر به طور اتفاقی چشمتان به آن بیفتد اشکال ندارد؛ ولی نگاه عمدی به آن (هر چند بدون قصد لذت) جایز نیست.

(رساله دانشجویی، احکام نگاه و پوشش، پرسش ۳۵۰)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

إِحْذَرُوا عَدُوًّا نَفَذَ فِي الصُّدُورِ خَفِيًّا، وَنَفَثَ فِي
الْأَذَانِ نَجِيًّا.

پرهیزید از آن دشمنی (شیطان) که پنهانی در سینه‌ها
نفوذ می‌کند و آهسته در گوشها افسون می‌دمد.

(غررالحکم: ۲۶۲۳)

پرسش: نظر مراجع بزرگوار تقلید را دربارهٔ مشاهدهٔ
برنامه‌های ماهواره بیان کنید؟

پاسخ: آیات عظام خامنه‌ای و مکارم: استفاده از
برنامه‌های مفید و مشروع (مانند برنامه‌های علمی و
قرآنی) هرچند فی‌نفسه مانعی ندارد؛ ولی با توجه به
اینکه برنامه‌هایی که از طریق این دستگاه پخش
می‌شود غالباً در بردارندهٔ آموزش افکار گمراه‌کننده و

تحریف حقایق و برنامه‌های لهُو و فساد هستند،
استفاده از ماهواره جایز نیست.

آیات عظام بهجت و صافی: استفاده از برنامه‌های
مشمول بر فساد و مخرب جایز نیست.

آیت‌الله تبریزی: چنانچه نگاه کردن آنها باعث تهییج
شهوت بر حرام یا ترویج فساد در جامعه باشد، جایز
نیست و در غیر اینصورت باید مراعات مقررات و
قوانین شود.

آیت‌الله سیستانی: استفاده از ماهواره اگر مفسده
نداشته باشد، جایز است و دیدن فیلم‌های مستهجن
جایز نیست و تهیه آن در صورتی که اطمینان پیدا
شود دیگران از آن استفاده بدی نمی‌کنند، اشکال
ندارد.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام‌نگاه و پوشش، پرسش ۶۶)

حدیث: قَالَ الصَّادِقُ عَلَيْهِ السَّلَامُ:

مَنْ سَرَّهُ طَوْلُ الْعَافِيَةِ فَلْيَتَّقِ اللَّهَ.

هر که خوش دارد از عافیت طولانی برخوردار شود، تقوای خدا در پیش گیرد.

(البحار: جلد ۷۲، صفحه ۲۳۲)

پرسش: حکم تماشای زن بی‌حجاب در رسانه‌های تصویری به صورت غیرزنده و زنده چیست؟

پاسخ: اگر بدون قصد لذت و ترس افتادن به حرام باشد و باعث مفسده نشود، اشکال ندارد و تفاوتی بین پخش زنده و غیرزنده نمی‌کند.

آیت‌الله تبریزی: بین پخش زنده و غیرزنده تفاوت است. اگر به طور غیرزنده پخش شود و باعث مفسده

نشود، اشکال ندارد و اگر به طور زنده باشد، نگاه به آن (هرچند باعث مفسده نیز نشود) جایز نیست. آیت‌الله خامنه‌ای: بین پخش زنده و غیرزنده تفاوت است. اگر به طور غیرزنده پخش شود و بدون قصد لذت و ترس افتادن به حرام باشد و باعث مفسده نشود، اشکال ندارد و اگر به طور زنده باشد، بنابر احتیاط واجب، نگاه به آن (هرچند باعث مفسده نیز نشود) جایز نیست.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام نگاه و پوشش، پرسش ۵۲)

حدیث: قال رسول الله ﷺ:

مِنْ فِقهِ الرَّجُلِ قِلَّةٌ كَلَامِهِ فِيمَا لَا يَعْنِيهِ.

نشانه فهمیدگی مرد این است که کمتر سخن
بیهوده می‌گوید.

(البحار: جلد ۲، صفحه ۵۵)

پرسش: حکم تماشای کشتی‌گیران و سایر
ورزشکاران با بدن نیمه برهنه از تلویزیون برای
بانوان چگونه است؟

پاسخ: آیات عظام امام خمینی، سیستانی، فاضل،
نوری و وحید: اگر بدون قصد لذت و ترس افتادن به
حرام باشد و باعث مفسده هم نشود، اشکال ندارد.

آیات عظام بهجت، صافی و مکارم: با توجه به اینکه نگاه به این نوع برنامه‌ها باعث فساد و تهییج شهوت می‌شود، جایز نیست.

آیات عظام تبریزی و خامنه‌ای: اگر به طور غیرزنده پخش شود و قصد لذت و ترس افتادن به حرام نباشد، اشکال ندارد.

نکته: پاسخ یاد شده در جایی است که مردان ورزشکار و کشتی‌گیر، ناشناس باشند و گرنه به فتوای مراجع تقلید تماشای آن حرام است.

(پرسش‌ها و پاسخ‌های دانشجویی، احکام نگاه و پوشش، پرسش ۳۷)

حدیث: قال امیر المؤمنین علیه السلام:

نِعْمَ زَادُ الْمَعَادِ الْإِحْسَانُ إِلَى الْعِبَادِ.

نیکی کردن به بندگان، چه نیکو توشه‌ای است برای آن جهان.

(غررالحکم: ۹۹۱۲)

پرسش: صیغه نذر چیست و آیا جمله خاصی دارد؟

پاسخ: آری، نذر صیغه خاصی دارد؛ برای مثال شخصی در مورد شفا یافتن بیماری‌اش نذر می‌کند که مبلغی به فقیر بدهد؛ پس چنین می‌گوید: «إِنْ شَفَى اللَّهُ مَرَضِي فَلِلَّهِ عَلَيَّ أَنْ أُعْطِيَ الْفَقِيرَ كَذَا» البته لازم نیست به عربی بخواند. همین اندازه کافی است که بگوید: اگر بیماری من شفا یابد، برای خدا بر عهده من است که فلان مبلغ را به فقیر بدهم.

(رساله دانشجویی، احکام نذر، پرسش ۲۶۹)

حدیث: قَالَ الْبَاقِرُ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

إِذَا عَلِمَ اللَّهُ تَعَالَى حُسْنَ نِيَّةٍ مِنْ أَحَدٍ، أَكْتَفَهُ بِالْعِصْمَةِ.

هرگاه خداوند متعال در کسی حُسن نینی ببیند، او را در پناه خود نگه دارد.

(أعلام الدین: ۳۰۱)

پرسش: آیا تغییر نذر جایز است؟ برای مثال کسی که نذر کرده در روز عاشورا، به مردم حلیم بدهد، آیا می‌تواند به جای آن خوراکی دیگری بدهد؟ یا حلیم را در روزهای دیگر ماه محرم به مصرف برساند؟

پاسخ: اگر نذر طبق صیغه شرعی بوده، تغییر آن جایز نیست؛ بلکه باید به همان صورت که نذر کرده، عمل کند و در غیر این صورت تغییر مورد نذر، اشکال ندارد.

(رساله دانشجویی، احکام نذر، پرسش ۲۷۰)

حدیث: قَالَ الرَّضَا رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ:

لَيْسَ لِبَحِيلٍ رَاحَةٌ وَلَا لِحَسُودٍ لَذَّةٌ.

خسیس را آسایشی و حسود را لذتی نیست.

(تحف العقول: ۴۵۰)

پرسش: آیا عمل به نذر فوری است؟ مثلاً چنانچه
شخص نذر کند که اگر حاجتش برآورده شود، ده

روز روزه بگیرد، آیا باید بلافاصله این کار را بکند؟

پاسخ: اگر برای گرفتن روزه‌ها زمان معین نکرده،
لازم نیست بعد از برآورده شدن حاجتش، بلافاصله
روزه بگیرد.

(رساله دانشجویی، احکام نذر، پرسش ۲۷۲)

حدیث: قال رسولُ الله ﷺ:

ذِكْرُ اللَّهِ شِفَاءُ الْقُلُوبِ.

یاد خدا، شفای دلهاست.

(میزان الحکمة: ۲۳۴۲)

پرسش: اگر انسان برای نذر خود وقت تعیین کند؛ ولی در زمان خود نتواند آنرا انجام دهد، وظیفه‌اش چیست؟

پاسخ: اگر نذر او روزه است، چنانچه در وقت عمل به آن عذری مانند بیماری، سفر ضروری و ... پیش آید، عمل به آن واجب نیست و کفاره هم ندارد ولی باید قضای آن را به جا آورد. و در غیر روزه، اگر در وقت انجام دادن نذر، نتواند آنرا به جا آورد، تکلیف از او ساقط است و کفاره هم ندارد.

(رسالة دانشجویی، احکام نذر، پرسش ۲۷۲)

حدیث: قال الباقر علیه السلام:

لَا تَبْقَى الْأَرْضُ بِغَيْرِ إِمَامٍ ظَاهِرٍ أَوْ بَاطِنٍ.

زمین، بدون امام - آشکار یا نهان - باقی نمی ماند.
(البحار: جلد ۲۳، صفحه ۲۳)

پرسش: کفاره نذری که از روی عمد به جا نیآورده و چندین مدت از زمان آن گذشته، چگونه است؟
پاسخ: کفاره آن آزاد کردن یک بنده، یا اطعام شصت فقیر و یا گرفتن دو ماه روزه پی درپی به طور تخییر است.

آیات عظام تبریزی، خامنه‌ای، سیستانی و وحید:
کفاره آن آزاد کردن یک بنده یا اطعام ده فقیر یا پوشاندن آنان است و اگر اینها را نتوانست، باید سه روز پی درپی روزه بگیرد.

(رساله دانشجویی، احکام نذر، پرسش ۲۷۵)